

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

Autoritate de stat autonomă

Operator de date cu caracter personal nr. 11375

HOTĂRÂREA NR. 158 din 18.04.2011

Dosar nr: 315/2009

Petiția nr: 7279 din data 30.07.2009

Petent: Consiliul Judetean Harghita prin B C

Reclamat: Portal manna.ro, P B

Obiect: Articol presă .Postare pe internet. Origine etnică/natională. Demnitate Personală.

I. Numele și domiciliul părților

I.1. Numele și sediul petenților

I.1.1. Consiliul Judetean Harghita prin B C ,Miercurea Ciuc, Pța Libertății, nr.5, jud. Harghita

I.2. Numele și domiciliul reclamatului

I.2.1. Portalul Manna.ro, București, Piata Presei Libere, nr.1, OP 33, CP 17

I.2.2. P B , Piata Presei Libere, nr.1, OP 33, CP 17

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

2.1. Petentul considera profund jignitoare afirmatiile postate pe portalul manna.ro, considerând profund jignitor pentru comunitățile secuiești din Ciuc conținutul articolului.

III. Procedura de citare

3.1. În conformitate cu art. 20 alin. 4 din **O.G. nr. 137/2000**, republicată, s-a îndeplinit procedura de citare.

3.2. Părțile au fost citate pentru data de 22.09.2009, la sediul CNCD.

3.3. La audierea din 22.09.2009 , părțile nu au fost prezente

IV. Susținerea părților

4.1. Susținerea petenților

4.1.1. În petia înregistrată la CNCD cu nr. 7279/30.07.2009, petentul consideră profund jignitoare afirmațiile postate pe portalul manna.ro, „*Ce fel de om nenorocit mizerabil este omul maghiar din? Cel mai mizerabil dintre mizerabili*”, „*rusinea cea mare însă nu este a instituțiilor care au dat greș în evenimentele cu țiganii din Ciuc, ci a celor care locuiesc acolo, și a tuturor care tac. Primii sunt doar neglijenți. Ceilalți însă sunt complici la infracțiune, făptuitori activi sau pasivi. Niște animale.*”

Potentul consideră afirmațiile din articol profund jignitoare pentru comunitățile secuiești din Ciuc, și totodată epuizează noțiunea de injurie la adresa unei comunități, fiind menit să îndemne la ură.

Potentul consideră că din fondul textului reiese fără echivoc și faptul că acest portal, aplicând principiul vinovăției colective bazat pe criteriul etnic, în fața publicului larg îi numește infractori și animale pe toți locuitorii de naționalitate maghiară din regiunea Ciuc.

De asemenea petentul consideră inoportune afirmațiile făcute într-un interviu acordat ziarului *UJ magyar szo* în data de 29.07.2009, prin intermediul căruia se exprimau opinii și se făceau afirmații referitoare la posibilitatea respingerii sesizării adresate CNCD, petentul interpretând acest lucru „ca o veritabilă antepunțare” în speța de față, exprimându-și de asemenea temerea că cele declarate ar putea influența în mod negativ obiectivitatea Colegiului Director al CNCD.

4.2. Susținerea reclamațiilor

4.2.1. Prin adresa înregistrată la CNCD cu nr. 8533/21.09.2009, reclamatul consideră ca articolul dedus analizei CNCD nu este jignitor pentru nici o comunitate și nu poate fi considerat injurie la adresa vreunei comunități. Autorul articolului spune că nu afirmă că secuii sunt niște animale, că secuii din Ciuc sunt niște animale, or că secuii sunt animale pentru simplu fapt că sunt secui. Articolul spune că sunt vinovați, și metaforic vorbind, animale, cei care au comis acolo fapte penale și cei care au tăcut, adică făptași activi și pasivi.

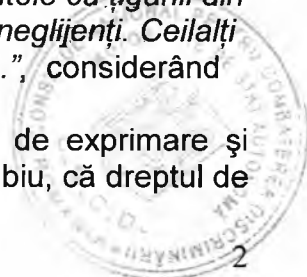
Reclamatul susține că articolul respectiv se dorea un comentariu prompt la evenimentele din Sâncrăieni și nu poate fi considerat discriminatoriu.

Reclamantii susțin că editura poartă un respect fără echivoc pentru comunitatea maghiară din județul Harghita, tocmai de aceea jurnalistul editurii a tras un semnal de alarmă, prin publicarea articolului în speță, menit să trezească responsabilitatea comunității locale față de actele de violențe și inumane care au culminat cu incendieri de proprietari și fuga mai multor familii de romi din sat.

V. Motivele de fapt și de drept

5.1. Colegiul CNCD reține că, petiția așa cum a fost formulată relevă o situație în care, petentul consideră profund jignitoare afirmațiile postate pe portalul manna.ro, „*Ce fel de om nenorocit mizerabil este omul maghiar din? Cel mai mizerabil dintre mizerabili*”, „*rusinea cea mare însă nu este a instituțiilor care au dat greș în evenimentele cu țiganii din Ciuc, ci a celor care locuiesc acolo, și a tuturor care tac. Primii sunt doar neglijenți. Ceilalți însă sunt complici la infracțiune, făptuitori activi sau pasivi. Niște animale.*”, considerând afirmațiile mai sus menționate ca fiind menite să îndemne la ură.

5.2. Colegiul reține că în cazul de față ne raportăm la libertatea de exprimare și corelativ la dreptul de a nu fi supus discriminării. Este dincolo de orice dubiu, că dreptul de

a nu fi supus discriminării constituie unul dintre drepturile fundamentale într-o societate democratică, dreptul la egalitate constituind un drept cu aplicare imediată și nu progresivă având în vedere că discriminarea în sine este un afront adus demnității umane. Tratatamentul discriminatoriu are de cele mai multe ori ca scop sau ca efect umilirea, degradarea sau interferența cu demnitatea persoanei discriminate, în mod particular, dacă acest tratament se manifestă în public. Tratatând pe cineva mai puțin favorabil datorită unor criterii inerente sugerează în primul rând dispreț sau lipsă de respect față de personalitatea sa.

5.3. Convenția Europeană a Drepturilor Omului, ratificată de România prin Legea nr. 30 din 18 mai 1994, prevede în Art.10 că: "orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare" și precizează în mod expres limitele acestui drept în alineatul 2 al aceluiași articol: "exercitarea acestor libertăți, (n.n. libertatea de exprimare, de opinie și libertatea de a primi sau de a comunica informații ori idei) ce comportă îndatoriri și responsabilități, poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege, care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru ... protecția reputației sau a drepturilor altora."

5.4. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat, într-o formulă care este preluată aproape ca o clauză de stil în toată jurisprudența sa subsecventă în materie, că **"libertatea de exprimare, garantată de art.10 par.1, constituie unul din fundamentele esențiale ale unei societăți democratice și una din condițiile primordiale ale progresului societății și împlinirilor personale.** Subiect al paragrafului 2 al Articolului 10, Libertatea de expresie include **"nu numai informațiile și ideile primite favorabil sau cu indiferență [de opinia publică] ori considerate inofensive, dar și pe acelea care offensează, șochează sau deranjează. Acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței și spiritului deschis, fără de care nu există societate democratică."** (CEDO, între altele, Lingens vs. Austria, Oberschlick vs. Austria, Sunday Times vs. U.K., Observer și Guardian vs. U.K., Castells vs. Spania, Thorgeirson vs. Islanda, Jersild vs. Danemarca, Goodwin vs. U.K., De Haes și Gijels vs. Belgia, Dalban vs. România).

Instanța europeană a decis că, astfel cum apare consacrată de art.10, **libertatea de expresie este însoțită de excepții care impun o interpretare restrictivă iar nevoia de a opera restrângeri ale acestei valori fundamentale a unei societăți democratice trebuie să fie stabilită în mod convingător.** (Hotărârea Curții Europene în cauza Observer et Guardian c/Royaume-Uni, par.59, cauza Sunday Times c/Royaume-Uni, par.50, cauza Thorgeir Thorgeirson c/Islande, par.63).

5.5. Subiectul de interes public a fost definit în jurisprudența de contencios european drept orice **"chestiune care afectează viața comunității"** (CEDO, cauza Lingens vs. Austria). Interesul public nu se rezumă la chestiunile politice, ci le include și pe cele sociale sau de alt gen care privesc comunitatea. **"Nu există nici un precedent juridic pentru a distinge... între discuția politică și discuția asupra altor subiecte de interes public"**(Decizia CEDO, cauza Thorgeirson vs. Islanda). **"...A lipsi publicul de informații asupra funcționării serviciilor publice înseamnă a ignora un drept fundamental într-o democrație."** (Decizia CEDO, cauza Observer și Guardian vs. Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord).

5.6. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a fundamentat necesitatea protejării libertății de exprimare în primul rând pe valoarea pe care acesta o reprezintă ca mijloc pentru a asigura buna funcționare a unei societăți democratice. De aici decurge poziția privilegiată acordată liberei discutări a chestiunilor de interes general, și în particular libertății presei, atunci când aceasta intră în conflict cu alte valori pe care statul le poate în mod legitim apăra. În acest sens, atunci când este pusă în discuție libertatea discursului **"politic"** inteles în sensul cel mai larg, marja de apreciere a autorităților este foarte redusă.

5.7. În reținerea acestei marje de apreciere a autorităților cu privire la libertatea de exprimare sunt luate în considerare și elemente legate de calitatea specifică pe care o

poate avea autorul discursului (ziarist, politician membru al opoziției, funcționar public etc) sau persoana lezată (politician, funcționar public, magistrat, persoană privată etc.) precum și mijlocul prin care a fost difuzat mesajul (presa scrisă, televiziune, radio etc.). Astfel în cazul autorului, care este ziarist și care își exprimă ideile și opiniile cu privire la aspecte privind drepturile cetățeanului, marja de apreciere este restrânsă iar protecția libertății de exprimare este maximă. În cazul autorului, jurnalist, care își exprimă opinia sau ideile cu privire la aspecte ce privesc acte ilegale sau acte împotriva cetățeanului, marja de apreciere este întinsă și protecția libertății de exprimare este restrânsă.

5.8. Raportându-ne la aspectele care fac obiectul petiției deduse soluționării, Colegiul constată că acestea vizează conținutul unui articol redat pe portalul "MANNA.RO" în data de 13.07.2009 în opinia petentului, aducând atingere dreptului la demnitate a locuitorilor regiunii Ciuc, pe considerentul apartenenței etnice. Astfel, sub aspectul individualizării și al conținutului articolului, reținem că partea reclamată a publicat materialul intitulat „Nesze neked csabakiralzfizas – Poftim pentru voi pomenirea prințului Csaba”. Partea reclamată arată că articolul supus analizei este un comentariu prompt la evenimentele din Sâncrăieni (n.n. ciocniri pe fond etnic între comunitatea din sat și romii din localitate) fiind considerat de reclamat un exercitiu democratic al libertății presei și libertății de exprimare. Limbajul metaforic din articol, folosit pentru scoaterea în evidență a represaliilor împotriva comunității romă din Sâncrăieni s-a desfășurat cu aprobarea tacită (într-un mod indirect) a comunității de maghiari(secui) din localitate, nu trebuiesc înțelese ca discriminare față de comunitatea maghiară ci ca monitorizarea unei realități.

5.9. Din punctul de vedere al conținutului redat de articol, Colegiul consideră că ne situăm în câmpul liberei discuții a chestiunilor de interes general, care vizează activități cu caracter social -administrativ , de interes pentru comunitate. Astfel cum a statuat și Curtea Europeană a Drepturilor Omului, interesul general nu se rezumă la chestiunile politice, ci le include și pe cele sociale sau de alt gen care privesc comunitatea (a se vedea Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în cauza Thorgeirson vs. Islanda).

5.9.1. Colegiul trebuie deci să țină seama de un element deosebit de important: rolul esențial jucat de presă într-o societate democratică. Dacă presa nu trebuie să depășească anumite limite, îndeosebi în ceea ce privește reputația și drepturile celorlalți, precum și necesitatea de a împiedica divulgarea unor informații confidențiale, sarcina sa este totuși comunicarea, cu respectarea datoriei și responsabilităților proprii, a informațiilor și ideilor referitoare la orice problemă de interes general (Vezi Curtea Europeană a Drepturilor Omului, Hotărârea în cauza Dalban împotriva României, cauza Cumpănă și Mazăre împotriva României, cauza Sabou și Pircălab împotriva României și altele). Mai mult, Colegiul este conștient de faptul că libertatea în domeniul presei scrise include, de asemenea, și recurgerea la o anumită doză de exagerare, chiar de provocare prin prezentarea unor idei sau opinii care ofensează, șochează sau deranjează. În cauze asemănătoare celei de față, marja de apreciere a autorităților naționale se circumscrie interesului unei societăți democratice de a permite presei să își joace rolul indispensabil de "câine de pază" și să își exercite aptitudinea de a da informații cu privire la problemele de interes general (Vezi Curtea Europeană a Drepturilor Omului, Hotărârea în cauza Tromso și Stensaas împotriva Norvegiei, parag. 59). Este inadmisibil ca un ziarist să nu poată formula judecăți critice de valoare decât sub condiția demonstrării veridicității (Vezi Curtea Europeană a Drepturilor Omului, Hotărârea Lingens împotriva Austriei din 8 iulie 1986, seria A nr. 103, pag. 28, alin. 46).

5.9.2. Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale (cunoscut în general sub denumirea de Convenția europeană a drepturilor omului, în continuare Convenția) prevede, la art. 10 alin. 2, limitarea libertății de exprimare: „Exercitarea acestor libertăți, ce comportă îndatoriri și responsabilități, poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau unor sancțiuni prevăzute de lege care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru securitatea națională, integritatea

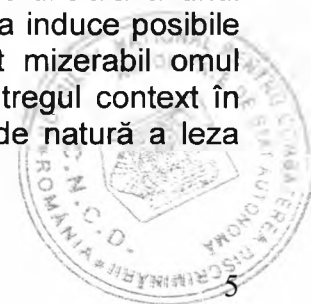
teritorială sau siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății sau moralei, protecția reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.” Prin urmare, în conformitate cu acest tratat internațional, în Europa libertatea de exprimare nu este un drept absolut. Nu este lipsit de relevanță nici faptul că libertatea de exprimare este singurul drept cu privire la care Convenția subliniază: „comportă îndatoriri și responsabilități”. Totodată art. 17 al Convenției interzice abuzul de drept: „Nici o dispoziție din prezenta convenție nu poate fi interpretată ca implicând, pentru un stat, un grup, sau un individ, un drept oarecare de a desfășura o activitate sau de a îndeplini un act ce urmărește distrugerea drepturilor sau a libertăților recunoscute de prezenta convenție sau de a aduce limitări mai ample acestor drepturi și libertăți decât acelea prevăzute de aceasta convenție.”

5.9.3. În general cazurile în care persoanele au utilizat limbajul urii nu au trecut de controlul admisibilității. Dacă limbajul urii a vizat grupuri de persoane (comunități etnice sau religioase) CEDO nu a considerat că sancționarea penală (chiar cu închisoare) a acestor fapte ar reprezenta o limitare excesivă a libertății de exprimare, indiferent dacă cel în cauză are calitatea de politician sau de jurnalist; dacă însă a vizat politica guvernelor, CEDO a considerat că o condamnare penală este o limitare prea severă a drepturilor asigurate de art. 10 al Convenției. Aceste soluții, la prima vedere ar fi inexplicabile din punctul de vedere al legitimității restrângerii drepturilor: „doar” protejarea drepturilor altora în primul caz (dacă limbajul urii a vizat grupuri de persoane), protejarea securității statului, a integrității teritoriale, prevenirea criminalității în cel de-al doilea (dacă afirmațiile au fost injurioase la adresa guvernului). Justificarea rezidă în vulnerabilitatea și sensibilitatea comunităților etnice sau religioase; guvernele au suficiente mijloace la dispoziție de a combate afirmațiile negative, nu trebuie să facă uz de sancțiuni penale sau alte sancțiuni severe cum ar fi interdicția apariției unor publicații.

În hotărârile sale CEDO nu se bazează doar pe Convenție, se referă și la Carta Națiunilor Unite (paragraful 2 din Preambul, art. 1 alin. 3, art. 13 alin. 1, art. 55 lit. c și art. 76 lit. c), Declarația universală a drepturilor omului (art. 1, 2 și 7), Convenția internațională privind drepturile civile și politice (art. 2 alin. 1, art. 20 alin. 2, art. 26), Convenția internațională privind eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială (art. 4 și 5), Recomandarea nr. R (97) 20 a comitetului de miniștri către statele membre cu privire la „discursul de ură”, Recomandarea de politică generală nr. 7 privind legislația națională referitoare la combaterea rasismului și a discriminării rasiale.

5.9.4. Raportat la articolul vizat, ce constituie obiectul plângerii și la elementele constitutive ale discriminării astfel cum este reglementată în art.2 din O.G. nr.137/2000 republicată, Colegiul observă că se fac anumite referiri generice ce au legatură cu originea etnică, între altele: ” *Ce fel de om nenorocit mizerabil este omul maghiar din? Cel mai mizerabil dintre mizerabili*”, „*rusinea cea mare însă nu este a instituțiilor care au dat greș în evenimentele cu țigani din Ciuc, ci a celor care locuiesc acolo, și a tuturor care tac. Primii sunt doar neglijenți. Ceilalți însă sunt complici la infracțiune, făptuitori activi sau pasivi. Niște animale.*”

Însă în aprecierea tratamentului diferentiat, astfel cum a procedat în jurisprudența sa, Colegiul Director trebuie să analizeze întregul complex de împrejurări care vizează afirmațiile, cuvintele sau informațiile exprimate. A analiza o sintagmă și a disocia înțelesul ei de orice împrejurări în legătură cu aceasta, ar presupune izolarea artificială a unui aspect particular și abstracția întregului context, ceea ce ar fi de natură a induce posibile erori de interpretare. Într-adevar, anumite termene precum ”nenorocit mizerabil omul maghiar” sau ”făptuitori activi sau pasivi, niște animale” disociate de întregul context în care apar ar putea induce ideea unei distincții pe baza originii etnice de natură a leza demnitatea.

5.9.5 Or, sintagmele imputate trebuie privite per ansamblu și în strânsă legătura cu întreg contextul articolului. Acesta exprimă o opinie critică, dură, indisolubil legată tocmai de tragerea unui semnal de alarmă menit să trezească responsabilitatea comunității locale față de evenimentele sociale neplacute care au avut loc, aspecte socio-politico-administrative din viața comunității. Opiniile autorului vizează autoritățile locale precum și cele ale statului, cărora le revine sarcina de a gestiona aceste conflicte, de a găsi modalitatea de a liniști nemulțumirile localnicilor și nu în ultimul rând de a implementa strategii locale de integrare a comunității române. În acest context, Colegiul este de opinie că sintagmele folosite în articol trebuie privite strict sub aspectul criticii adresate de autor, ce au legătură esențialmente cu reprezentarea responsabilităților autorităților locale.

5.9.6. Ca atare, în opinia Colegiului, nu poate fi reținută existența unei intenții sau a unui efect de a leza demnitatea unei comunități de persoane pe baza originii etnice cât regurgerea la o doză de critică, de idei dure, șocante înscrise în exercițiul dreptului la exprimare de care beneficiază un ziarist. Critica autorului la adresa organelor statului cu privire la gestionarea conflictului apărut, astfel trăgând un semnal de alarmă autorităților statului pentru a adoptarea unor măsuri care să elimine posibilitatea ca asemenea acte de violență să ia amploare, nu poate fi asimilată unei deosebiri, restricții, excluderi, preferințe având ca scop restrângerea sau înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării în condiții de egalitate a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în sensul art. 2 alin.1 din O.G. nr. 137/2000 republicată.

6.26. Constatând că afirmațiile în cauză nu pot fi încadrate ca fapte de discriminare în accepțiunea O.G. nr.137/2000, republicată, devine redundantă analiza incidenței art.15 din O.G. nr.137/2000, cu atât mai mult cu cât în speță, nu s-a putut reține scopul sau urmărirea restrângerii sau înlăturării recunoașterii, folosinței sau exercitării în condiții de egalitate a drepturilor omului, ori a unor drepturi recunoscute de lege, ceea ce determină implicit neîndeplinirea unei cerințe esențiale a legii în vederea constatării faptei prevăzute la art.15, respectiv: „Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intra sub incidența legii penale, orice comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalist-șovină, de instigare la ura rasială sau Națională, ori acel comportament **care are ca scop sau vizează** atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia”.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată, cu unanimitatea de voturi ale membrilor prezenți la ședință

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Aspectele sesizate nu intră sub incidența art.2 alin.1, art. 15 din **Ordonanța de Guvern nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare**, republicată;
2. Clasarea dosarului.
3. Se va răspunde părților în sensul celor hotărâte.

VI. Modalitatea de plată a amenzii:

Nu este cazul

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal de 15 zile potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ** la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

Asztalos Csaba Ferencz - Presedinte

Dragos Tiberiu Nita – Vicepresedinte

Dezideriu Gergely – Membru

Istvan Haller – Membru

Cristian Jura - Membru

Vasile Vasile Alexandru – Membru

Vlaș Sorina Claudia – Membru

Data redactării: 26.04.2011

Redactat DTN

Tehnoredactat VNC

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.

